

Fifa wint het van de belastingbetaler

Column
Wim Boonstra

Laat ik beginnen met een bekentenis. Ik ben bestuurslid van SEO, de stichting Economisch Onderzoek in Amsterdam. Daar ben ik best trots op. Het is een mooie club, die al meer dan zestig jaar laat zien dat onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek wel degelijk op commerciële basis kan worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld op het gebied van de maatschappelijke kosten-batenaalyses (MKBA) is het een toon-

aangevende partij. Maar ik heb geen financieel belang in SEO en ik laat mij ook niet door hen betalen. Waarvan nota.

Waarom deze bekentenis? Omdat ik onlangs in een column over de Fifa heb gesteld dat het kabinet, alvorens ons land te kandideren voor de organisatie van het WK voetbal, eerst maar eens een MKBA had moeten laten uitvoeren.

Prompt kreeg ik een e-mail van Jules Theeuwes, wetenschappelijk directeur van SEO, dat dit al was gebeurd. Inderdaad, door SEO. Dat had ik natuurlijk moeten weten, maar het was mij ontgaan. Het rapport is, anders dan de sportlobby, niet breed uitgemeten op tv.

Na lezing van deze column begrijpt u meteen waarom. Grote sportevenementen roepen hevige positieve emoties op, vooral bij liefhebbers van grote sportevenementen dus. Iedere keer als ons land een EK, WK of de Olympische Spelen wil binnenhalen, wordt dat dan ook geflankeerd

met zeer enthousiaste verhalen. Die vaak kant noch wal raken.

Een kleine greep uit het rapport van SEO. Het begint met een evaluatie van eerdere grote sportevenementen. Daaruit blijkt dat vooraf de kosten van zo'n evenement zwaar worden onderschat. Tot een factor tien toe. Maar ook bij de verantwoording achteraf wordt er wel eens wat over het hoofd gezien.

Zo meldde de Duitse overheid indertijd trots dat het WK voetbal in 2006 een positief resultaat van € 100 mln had opgeleverd. Daarbij had men gemakshalve ettelijke honderden miljoenen euro's die op lokaal en regionaal niveau waren geïnvesteerd even niet meegenomen. Ook worden er vaak 'zachte baten' bij gehaald.

Iedere keer als ons land een groot sportevenement wil inhalen, regent het enthousiaste verhalen

Denk bijvoorbeeld aan de positieve uitwerking van zo'n sportevenement op jongeren, die erdoor worden gestimuleerd om zelf te gaan sporten. Prachtig, tenminste als het waar zou zijn. In ieder geval heeft het EK 2000 in ons land geen enkele uitwerking op de sportiviteit van onze bevolking gehad. Goed om te weten.

Er wordt ook altijd veel verwacht van de grote toestroom van buitenlandse voetbalminnende toeristen en het geld dat zij gaan uitgeven. Die stroom zal er zeker zijn, maar er zijn ook veel toeristen die juist om die reden niet naar ons land komen. Dit zogeheten verdringingseffect kan heel fors zijn, tot 100%.

Dat was het geval in Zuid-Korea, waar in 2002 precies evenveel toeristen kwamen als in een jaar zonder WK. Volle stadions, maar lege musea? De extra investeringen in stadions worden vaak geacht zichzelf terug te verdienen. Alsof er later meer mensen naar Ajax-Willem II komen kijken als de Arena met 50% is vergroot.

Wie gelooft dat echt?

U begrijpt wat in dit geval de uitkomst van een serieuze MKBA is. De nettokosten van het WK worden geraamd op € 154 mln in de prijzen van vandaag. En dan verdenk ik de SEO-analisten nog van een warm voetbalhart, want anders hadden ze wellicht met wat meer nadruk opgemerkt dat de grote kosten neerslaan bij de overheidsfinanciën (lees: de belastingbetaler), terwijl de baten vooral neerslaan bij de horeca. Grootste winnaar is de Fifa, want daar gaan alle baten van de kaartverkoop naartoe. Belastingvrij.

Het gaat om miljarden aan gemeenschapsgeld. Dus moeten dit soort besluiten worden gebaseerd op alle beschikbare relevante objectieve informatie. De horeca stimuleren in tijden waarin we bezuinigen op cultuur? Misschien moet de nieuwe ministersploeg er nog maar eens goed naar kijken.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

